

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 23. januar 2025

Sag BS-27878/2024-HJR
(1. afdeling)

Vejle Kommune
(advokat Aleksander Lind)

mod

Skanderborg Kommune
og
Randers Kommune
(advokat Birgitte Pedersen for begge)

I tidligere instans er afsagt dom af Vestre Landsrets 5. afdeling den 1. maj 2024 (BS-12879/2023-VLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Michael Rekling, Lars Hjortnæs, Jens Kruse Mikkelsen og Peter Mørk Thomsen.

Påstande

Vejle Kommune har gentaget sin påstand om, at Skanderborg Kommune skal betale 3.681.518,51 kr. med nærmere angivne procesrenter, subsidiært at Randers Kommune skal betale 1.933.044,57 kr. med nærmere angivne procesrenter.

Vejle Kommune har endvidere gentaget sin påstand om, at Skanderborg Kommune, subsidiært Randers Kommune, skal anerkende at være refusionspligtig efter retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 6, for udgifter efter serviceloven og de love, der er nævnt i retssikkerhedslovens § 9 c, stk. 1, til borgeren A afholdt i perioden fra den 1. marts 2022 og frem.

Vejle Kommune har desuden nedlagt påstand om, at Skanderborg Kommune og Randers Kommune hver især skal betale 400.000,00 kr. med procesrente fra den 29. maj 2024. Påstanden angår tilbagebetaling af de sagsomkostninger, som Vejle Kommune blev dømt til at betale ved landsrettens dom.

Skanderborg Kommune og Randers Kommune har påstået stadfæstelse med hensyn til de påstande, som Vejle Kommune har gentaget for Højesteret, og frifindelse med hensyn til påstanden om tilbagebetaling af sagsomkostninger.

Parterne er enige om den beløbsmæssige opgørelse af påstandene.

Supplerende sagsfremstilling

Den 31. oktober 2018 afviste Udlændingestyrelsen A' ansøgning om permanent opholdstilladelse, fordi der ikke var betalt gebyr i forbindelse med ansøgningen. Samme dato forlængede styrelsen A' opholdstilladelse til den 31. oktober 2022.

Anbringender

Vejle Kommune har supplerende anført navnlig, at Skanderborg Kommune på tidspunktet, hvor A blev smidt ud af botilbuddet på Egegården, var vidende om, at han havde et massivt behov for støtte, og at han var i gang med at søge om opholdstilladelse. Landsrettens dom af 1. maj 2024 medfører en retstilstand, hvor en kommune kan visiterer (eller "eksportere") ressourcekrævende borgere til en anden kommune, hvis der opstår en periode, hvor borgeren ikke har lovligt ophold, og hvor kommunen derfor kan fragå sine forpligtelser efter retssikkerhedsloven ved at opsigte det pågældende tilbud. En sådan retstilstand er i strid med det grundlæggende hensyn bag reglerne om mellemkommunal refusion og er desuden uhensigtsmæssig, hvis der som i den foreliggende sag er en forventning om, at borgeren snart vil opnå opholdstilladelse igen, og borgeren opnår lovligt ophold på et tidspunkt, hvor borgeren fortsat har ophold i det pågældende tilbud.

Skanderborg Kommune har heroverfor anført navnlig, at der i den foreliggende sag ikke er tale om, at Skanderborg Kommune har visiteret A til et botilbud i Vejle Kommune og derefter opsagt det pågældende tilbud. Skanderborg Kommune har visiteret A til et botilbud i Randers Kommune. A valgte imidlertid ikke at blive boende i Randers Kommune eller at flytte til Skanderborg Kommune, men flyttede til Vejle Kommune og opholdt sig der.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

A, der oprindeligt havde bopæl i Skanderborg Kommune, blev i maj 2017 af denne kommune bevilget ophold efter serviceloven på botilbuddet Egegården,

der ligger i Randers Kommune. Skanderborg Kommune blev først efter bevillingen gjort bekendt med, at A ikke havde lovligt ophold i Danmark, idet han havde undladt at ansøge om selvstændig opholdstilladelse senest den 28. marts 2017, hvor han fyldte 18 år. Skanderborg Kommune opsagde som konsekvens heraf og efter løbende dialog med Udlændingestyrelsen den 31. august 2018 A' botilbud på Egegården, således at tilbuddet ophørte med udgangen af september 2018. Skanderborg Kommune har betalt for udgifterne til dette ophold, og disse udgifter indgår ikke som en del af sagen.

A ansøgte den 17. september 2018 om permanent opholdstilladelse. Udlændingestyrelsen meddelte ham den 27. september 2018, at han havde lovligt ophold i Danmark, mens hans ansøgning blev behandlet. Hverken Skanderborg Kommune eller Randers Kommune blev orienteret herom. A' ansøgning om permanent opholdstilladelse blev som følge af manglende betaling af ansøgningsgebyr først sat i bero og den 31. oktober 2018 afvist. Udlændingestyrelsen forlængede dog den 31. oktober 2018 hans opholdstilladelse til den 31. oktober 2022.

A blev i november 2019 dømt til anbringelse i institution for personer med vidtgående psykiske handicap, og han blev af Randers Kommune, der på det tidspunkt fungerede som opholdskommune, den 1. april 2020 placeret i et botilbud i Mariagerfjord Kommune. Parterne er uenige om, hvem der skal betale udgifterne til navnlig dette botilbud og fremtidige støttetilbud.

Ankestyrelsen har den 25. maj 2020 afgjort, at Vejle Kommune blev opholdskommune for A med pligt til at yde hjælp efter ophøret af botilbuddet på Egegården i september 2018, idet han herefter mest opholdt sig hos sin mor i Vejle Kommune. Ankestyrelsen afgjorde dermed, at Randers Kommune havde ret til refusion fra Vejle Kommune for udgifter, som Randers Kommune havde haft som fungerende opholdskommune efter A' fraflytning fra Egegården.

Spørgsmålet for Højesteret er, om Skanderborg Kommune eller Randers Kommune skal betale Vejle Kommunes udgifter til A i perioden fra og med den 1. oktober 2018 i henhold til reglerne i retssikkerhedsloven om mellemkommunal refusion.

Skanderborg Kommune

Højesteret lægger som landsretten til grund, at Skanderborg Kommune i en lang periode frem til den 30. august 2018 havde løbende dialog med Udlændingestyrelsen om A' forhold, og at kommunen forsøgte at motivere ham til og hjælpe ham med at søge opholdstilladelse.

Højesteret finder, at Skanderborg Kommune ikke handlede forkert ved at op-sige botilbuddet den 31. august 2018 eller ved at lade botilbuddet ophøre med

udgangen af september 2018. Det bemærkes herved, at det følger af servicelovens § 2, at serviceloven kun finder anvendelse på personer, som opholder sig lovligt her i landet, og at Udlændingestyrelsen i medfør af udlændingelovens § 42 a har forsørgelsespligten over for personer, der opholder sig ulovligt i Danmark. Skanderborg Kommunes pligt til at betale refusion til Randers Kommune ophørte som følge heraf ved A' flytning fra botilbuddet, jf. princippet i dagældende retssikkerhedslovs § 9, stk. 1, jf. stk. 8 modsætningsvis. Der er derfor ikke et krav mod Skanderborg Kommune, som Vejle Kommune kan indtræde i.

Herefter, og da der ikke er grundlag for at fastslå, at Skanderborg Kommune har udvist passivitet ved ikke at gribe ind og yde støtte, jf. dagældende retssikkerhedslovs § 9 c, stk. 6, tiltræder Højesteret, at Skanderborg Kommune er frifundet.

Randers Kommune

Ankestyrelsen har som nævnt den 25. maj 2020 truffet afgørelse om, at Vejle Kommune blev opholdskommune for A med pligt til at yde hjælp i forbindelse med ophør af botilbuddet på Egegården i Randers Kommune ved udgangen af september 2018. Afgørelsen er begrundet i, at A ud fra de foreliggende oplysninger mest opholdt sig hos sin mor i Vejle Kommune efter ophør af botilbuddet, og der er ikke for Højesteret fremkommet oplysninger, som kan føre til en anden vurdering.

Herefter, og da der ikke er grundlag for at fastslå, at Randers Kommune har udvist passivitet ved ikke at gribe ind og yde støtte, jf. dagældende retssikkerhedslovs § 9 c, stk. 6, tiltræder Højesteret, at Randers Kommune er frifundet.

Højesteret stadfæster herefter dommen og frifinder Skanderborg Kommune og Randers Kommune for Vejle Kommunes påstande om tilbagebetaling af sagsomkostninger.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

Skanderborg Kommune og Randers Kommune frifindes for Vejle Kommunes påstande om tilbagebetaling af sagsomkostninger.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Vejle Kommune betale 300.000 kr. til Skanderborg Kommune og 300.000 kr. til Randers Kommune.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.